

คุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระ นาฏศิลป์ เมื่อจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
ผู้เรียนจะมีคุณภาพ ดังนี้

มีทักษะในการแสดงหลากหลายรูปแบบ มีความคิดริเริ่มในการแสดงนาฏศิลป์เป็น
คู่ และเป็นหมู่ สร้างสรรค์ละครสั้นในรูปแบบที่ชื่นชอบ สามารถวิเคราะห์แก่นของการ
แสดงนาฏศิลป์และละครที่ต้องการสื่อความหมายในการแสดง อิทธิพลของเครื่องแต่งกาย
แสง สี เสียง ฉาก อุปกรณ์ และสถานที่ที่มีผลต่อการแสดง วิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์และ
ละครพัฒนาและใช้เกณฑ์การประเมินในการประเมินการแสดง และสามารถวิเคราะห์
ท่าทางการเคลื่อนไหวของผู้คนในชีวิตประจำวัน และนำมาประยุกต์ใช้ในการแสดง

เข้าใจวิวัฒนาการของนาฏศิลป์และการแสดงละครไทย และบทบาทของบุคคล
สำคัญ ในวงการนาฏศิลป์และการละครของประเทศไทยในยุคสมัยต่าง ๆ สามารถ
เปรียบเทียบ การนำการแสดงไปใช้ในโอกาสต่าง ๆ และเสนอแนวคิดในการอนุรักษ์
นาฏศิลป์ไทย

วัตถุประสงค์ของชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์

เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ด้านนาฏศิลป์และภาษาทำนาฏศิลป์เบื้องต้นมาประยุกต์ใช้กับท่าทางตามธรรมชาติของขั้นตอนการทำด้นจากที่สืบค้นจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน ออกแบบเป็นการแสดงพื้นเมืองสร้างสรรค์อย่างเหมาะสมตามหลักสูตรท้องถิ่นในการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อจบบทเรียนนี้แล้ว ผู้เรียนสามารถ

1. มีความรู้เกี่ยวกับการแสดง ชุด ระบายด้นจาก
2. มีความรู้พื้นฐานทางนาฏศิลป์และภาษาทำนาฏศิลป์
3. ปฏิบัติทำนาฏศิลป์และภาษาทำนาฏศิลป์ได้ถูกต้อง
4. ปฏิบัติท่ารำ ชุด ระบายด้นจาก ได้ถูกต้อง

การกำหนดผู้เรียน/ผู้ใช้ชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์

ชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์นี้เหมาะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผู้ที่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางด้านนาฏศิลป์ หรือผู้ที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจเฉพาะเรื่อง ในการศึกษาเกี่ยวกับนาฏศิลป์และภาษาทำนาฏศิลป์และความรู้เกี่ยวกับ เรื่อง ระบายด้นจาก

ส่วนประกอบของชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์

1. ชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์นี้ ประกอบด้วยเอกสาร 3 ชุด ดังนี้
ชุดที่ 1 ปฐมภูมิเชิดฉันท “ระบายด้นจาก”
ชุดที่ 2 สรรศาสตร์นาฏศิลป์ (นาฏศิลป์และภาษาทำนาฏศิลป์)
ชุดที่ 3 โสภณจากลีลา “ระบายด้นจาก”
2. วิธีดี ประกอบการฝึกปฏิบัติ เรื่อง นาฏศิลป์และภาษาทำนาฏศิลป์
ประกอบการฝึกปฏิบัติ ระบายด้นจาก จำนวน 1 แผ่น
3. คู่มือการใช้ชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ จำนวน 1 เล่ม

คำแนะนำการใช้ชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ (สำหรับครู)

ชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ เน้นการปฏิบัติ โดยให้ผู้เรียนได้ศึกษา สังเกต เลียนแบบ ฝึกปฏิบัติจริง จนชำนาญ สามารถนำไปใช้ประกอบบทเพลงได้ โดยการศึกษาตามกิจกรรมของชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ ด้วยสื่อต่าง ๆ อย่างหลากหลาย โดยเริ่มศึกษาถึงความเป็นมาของการแสดง “ระบำตับจาก” จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้วยการศึกษาขั้นตอนการทำตับจาก เริ่มจากการเตรียมอุปกรณ์การเย็บจาก จนถึงการเย็บตับจาก แล้วจึงนำพื้นฐานทางนาฏศิลป์ ด้านนาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ มาใช้ในการประดิษฐ์ท่ารำ โดยเลียนแบบท่าทางจากธรรมชาติของการทำตับจาก ประกอบกับดนตรี การแต่งกาย สร้างสรรค์เป็นการแสดงพื้นเมืองที่มีลีลาท่าร่าอ่อนช้อย สวยงามและสนุกสนานตามแบบพื้นบ้าน ตามองค์ประกอบนาฏศิลป์ มาฝึกปฏิบัติให้เข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับการแสดงพื้นเมืองสร้างสรรค์ เรื่องระบำตับจาก ซึ่งเนื้อหาดังกล่าวจัดอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ สาระนาฏศิลป์

ชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์นี้ใช้กับนักเรียนทั้งเป็นกลุ่มและรายบุคคล แต่ละคนจะได้รับชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ คนละ 1 ชุด เพื่อนักเรียนจะได้ปฏิบัติได้อย่างสะดวกและเต็มที่ ทั้งนี้ชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์จะอำนวยความสะดวกให้แก่ครูผู้สอนและเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนได้มากยิ่งขึ้น

เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ครูผู้สอนควรปฏิบัติ ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดของคู่มือและชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์แต่ละชุดให้เข้าใจ
2. เตรียมเอกสารที่ต้องการใช้ให้ครบจำนวนนักเรียน
3. เตรียมรายการตามหัวข้อ การเตรียมการล่วงหน้าในคู่มือครูของชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์แต่ละชุด
4. ตรวจสอบวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีในชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน
5. ในการปฏิบัติที่ต้องแบ่งกลุ่ม จะต้องให้นักเรียนภายในกลุ่มประกอบไปด้วยนักเรียนที่มีผลการเรียนวิชานาฏศิลป์ในระดับสูง กลาง ต่ำ คละกัน
6. แจกชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบำตับจาก ให้นักเรียนไปศึกษาล่วงหน้า
7. การสอนแต่ละครั้ง แจกเอกสารชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ให้นักเรียนคนละ 1 ชุด
8. ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนตามคู่มือการใช้ชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์
9. ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมแต่ละชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ กิจกรรมสุดท้ายของ

แต่ละชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ จะเป็นกิจกรรมที่ใช้ทดสอบหลังเรียนของชุดฝึกปฏิบัติ นาฏศิลป์ชุดนั้นๆ โดยแบบทดสอบและแบบวัดทักษะปฏิบัติ ซึ่งประเมินด้วยครู

10. เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนตามกำหนด ด้วยชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์จนครบ 3 ชุด จะต้องทดสอบหลังเรียน โดยแบบทดสอบและการปฏิบัติอีกครั้งหนึ่งด้วยการ ประเมินผลการปฏิบัติด้วยครู 2 คน จากแบบวัดทักษะปฏิบัติที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมิน

คำแนะนำการใช้ชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ (สำหรับผู้เรียน)

1. ศึกษาชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ ชุดที่ 1 ปฐมภูมิเชิดฉันท “ระบำดับจาก”
 - ศึกษาที่มาของระบำดับจาก
 - ศึกษาถึงเพลงและดนตรีที่ใช้ประกอบ
 - ศึกษาลักษณะการแต่งกายที่ใช้
2. ฝึกภาคปฏิบัติ โดยการเคาะจังหวะตามซีดี (compact disc) เพลง 1 (ในกรณี ผู้ที่เรียนปฏิบัติไม่ทันหรือไม่เข้าใจสามารถย้อนเพลงกลับเพื่อศึกษาใหม่ได้)
3. ทำแบบทดสอบ ชุดที่ 1 ปฐมภูมิเชิดฉันท “ระบำดับจาก”
4. ตรวจคำตอบจากใบเฉลยด้วยตนเองเมื่อทราบว่าข้อไหนผิด ควรย้อนกลับไปศึกษาให้เข้าใจอีกครั้งหนึ่ง
5. ศึกษาชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ ชุดที่ 2 สรรศาสตร์นาฏศิลป์ (นาฏยศัพท์ และภาษาท่านาฏศิลป์) โดยเริ่มศึกษา ตอนที่ 1 นาฏยศัพท์
 - ศึกษาความหมายของนาฏยศัพท์
 - ศึกษารูปภาพประกอบคำบรรยาย จากสมุดภาพ เรื่อง นาฏยศัพท์
6. ฝึกปฏิบัติจากวีซีดี เรื่อง นาฏยศัพท์ โดยผู้เรียนฝึกปฏิบัติตามผู้สาธิตในวีซีดี (ในกรณีที่ผู้เรียนปฏิบัติตามไม่ทันหรือยังไม่เข้าใจสามารถย้อนภาพกลับเพื่อศึกษาใหม่)
7. ฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์ด้วยตนเองจนเกิดความคล่องแคล่ว
8. ทำแบบทดสอบ ตอนที่ 1 นาฏยศัพท์
9. ศึกษาชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ ชุดที่ 2 สรรศาสตร์นาฏศิลป์ ตอนที่ 2 ภาษาท่านาฏศิลป์
 - ศึกษาความหมายภาษาท่านาฏศิลป์
 - ศึกษารูปภาพประกอบคำบรรยายเกี่ยวกับภาษาท่านาฏศิลป์ จากสมุดภาพ เรื่อง ภาษาท่านาฏศิลป์
10. ฝึกภาคปฏิบัติจากวีซีดี เรื่อง ภาษาท่านาฏศิลป์ โดยผู้เรียน ฝึกปฏิบัติตาม

ผู้สาธิตในวีซีดี (ในกรณีผู้ที่เรียนปฏิบัติไม่ทันหรือไม่เข้าใจสามารถย้อนภาพกลับเพื่อศึกษาใหม่ได้)

11. ฝึกปฏิบัติภาษาทำนาฏศิลป์ด้วยตนเองจนเกิดความคล่องแคล่ว
12. ทำแบบทดสอบ ตอนที่ 3 ภาษาทำนาฏศิลป์
13. ทำแบบทดสอบท้ายชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์
14. ตรวจสอบคำตอบจากใบเฉลยด้วยตนเองเมื่อทราบว่าข้อไหนผิด ควรย้อนกลับไปศึกษาให้เข้าใจอีกครั้งหนึ่ง
15. ศึกษาชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ ชุดที่ 3 โสภณจากลีลา “ระบำตับจาก”
 - ศึกษารูปภาพประกอบคำบรรยายเกี่ยวกับท่ารำระบำตับจาก
16. ฝึกภาคปฏิบัติจากวีซีดี ชุด ระบำตับจาก โดยผู้เรียนฝึกปฏิบัติตามผู้สาธิตในวีซีดี (ในกรณีผู้ที่เรียนปฏิบัติไม่ทันหรือไม่เข้าใจสามารถย้อนภาพกลับเพื่อศึกษาใหม่)
17. ฝึกปฏิบัติ ชุด ระบำตับจากด้วยตนเองจนเกิดความคล่องแคล่ว
18. ทำแบบทดสอบ เรื่อง ระบำประกอบเพลงชุดระบำตับจาก
19. ตรวจสอบคำตอบจากใบเฉลยด้วยตนเอง เมื่อทราบว่าข้อไหนผิด ควรย้อนกลับไปศึกษาให้เข้าใจอีกครั้ง

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

1. ผู้เรียนควรใช้เวลาศึกษาเนื้อหาแต่ละเรื่องด้วยความต่อเนื่อง
2. เมื่อผู้เรียนได้ศึกษาตามเอกสาร หรือ ฝึกปฏิบัติตามผู้สาธิตแล้ว ผู้เรียนควรฝึกฝนด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอจนเกิดความคล่องแคล่วและมั่นใจ

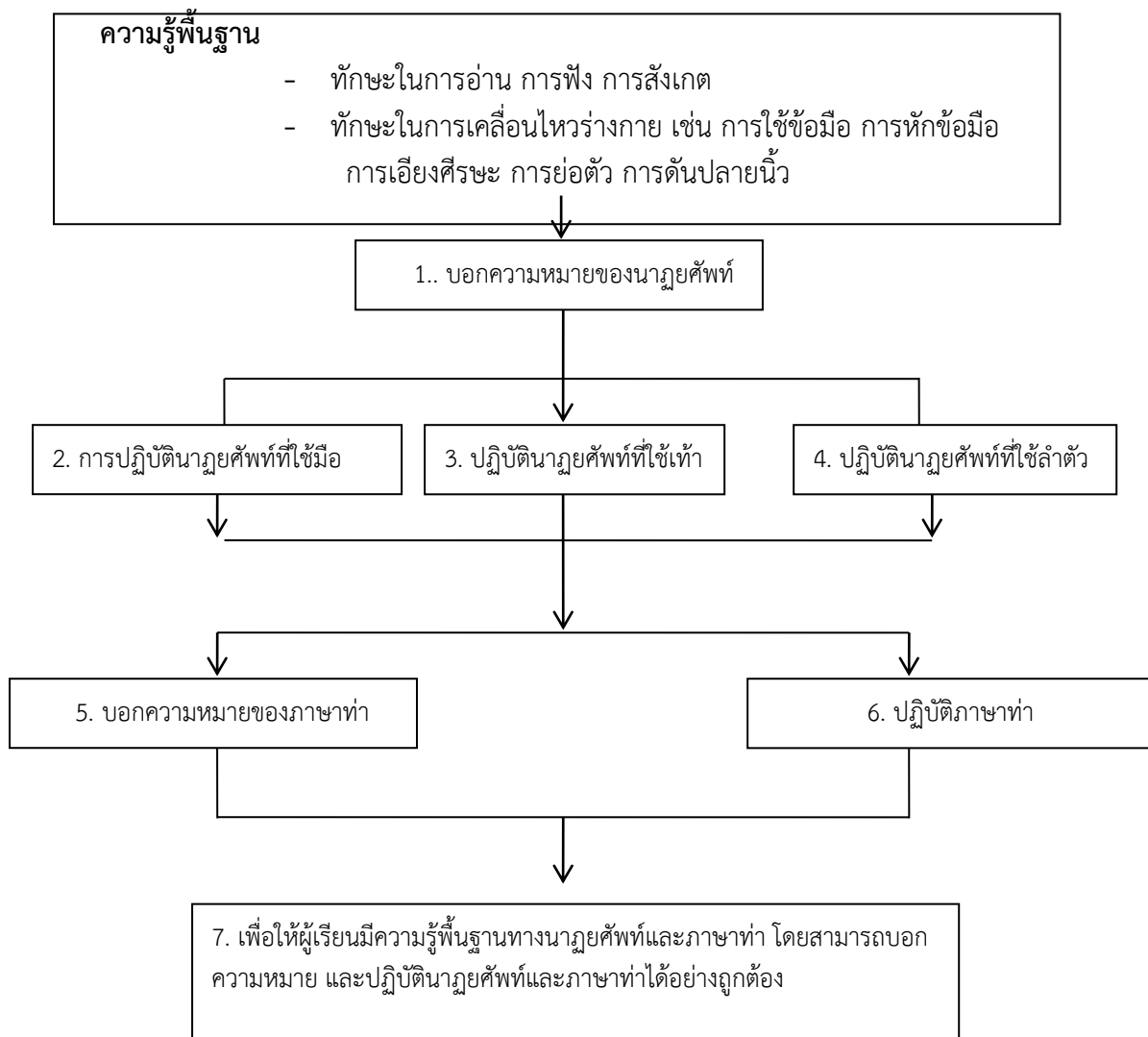
สาระสำคัญ

สรรพศาสตร์นาฏศิลป์ เป็นความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับความหมาย ทำนาฏยศัพท์ เบื้องต้นและภาษาทำนาฏศิลป์นาฏศิลป์

- นาฏยศัพท์เบื้องต้น เป็นพื้นฐานที่สำคัญของการแสดงลีลาท่ารำตามแบบแผนในวงการนาฏศิลป์ไทย เช่น จีบ ตั้งวง จรดเท้า ยกเท้า กระดกเท้า เป็นต้น
- ภาษาทำนาฏศิลป์นาฏศิลป์ เป็นการสื่อความหมายแทนคำพูด กิริยาอาการ และอารมณ์ภายในโดยถ่ายทอดออกมาเป็นลีลาท่ารำที่สื่อความหมาย เช่น เรียกมา ไป ปฏิเสธ รำเรึง เป็นต้น

แผนภูมิงานการเรียนรู้ ชุดที่ 2 สรรพศาสตร์นาฏศิลป์ (นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์)

คู่มือครูสำหรับการใช้ชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์
เรื่อง ระบำตับจาก
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ชุดที่ 2
สรรศาสตร์นาฏศิลป์
(นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์)

คู่มือครูสำหรับการใช้ชุดฝึกปฏิบัติ เรื่อง ระบายตัวจาก ชุดที่ 2 สรรศาสตร์นาฏศิลป์ (นาฏยศัพท์และภาษาท่านาฏศิลป์)

คำชี้แจง

ชุดฝึกปฏิบัตินี้นักเรียนจะได้เรียนรู้และปฏิบัตินาฏศิลป์เบื้องต้นซึ่งเป็นความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับความเป็นมา ความหมาย ท่านาฏยศัพท์เบื้องต้นและภาษาท่านาฏศิลป์ ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับ นาฏยศัพท์เบื้องต้นและภาษาท่านาฏศิลป์ ดังต่อไปนี้

1. นาฏยศัพท์เบื้องต้น เป็นพื้นฐานที่สำคัญของการแสดงลีลาท่ารำตามแบบแผนในวงการนาฏศิลป์ไทย เช่น จีบ ตั้งวง จรดเท้า ยกเท้า กระดกเท้า เป็นต้น
2. ภาษาท่านาฏศิลป์ เป็นการสื่อความหมายแทนคำพูด กิริยาอาการ และอารมณ์ภายในโดยถ่ายทอดออกมาเป็นลีลาท่ารำที่สื่อความหมาย เช่น เรียกมา ไป ปฏิเสธ ร่าเริง เป็นต้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังการฝึกปฏิบัติ นักเรียนสามารถ

1. จำแนกความหมายของนาฏยศัพท์ได้
2. เลือกชื่อนาฏยศัพท์ที่ใช้มือที่มีความสอดคล้องกับคำอธิบายได้อย่างถูกต้อง
3. เลือกคำอธิบายที่มีความสอดคล้องกับชื่อนาฏยศัพท์ที่ใช้มือได้อย่างถูกต้อง
4. ปฏิบัตินาฏยศัพท์ที่ใช้มือได้ถูกต้อง
5. เลือกชื่อนาฏยศัพท์ที่ใช้เท้าที่มีความสอดคล้องกับคำอธิบายได้อย่างถูกต้อง
6. เลือกคำอธิบายที่มีความสอดคล้องกับชื่อนาฏยศัพท์ที่ใช้เท้าได้อย่างถูกต้อง
7. ปฏิบัตินาฏยศัพท์ที่ใช้เท้าได้ถูกต้อง
8. เลือกชื่อนาฏยศัพท์ที่ใช้ลำตัวที่มีความสอดคล้องกับคำอธิบายได้อย่างถูกต้อง
9. เลือกคำอธิบายที่มีความสอดคล้องกับชื่อนาฏยศัพท์ที่ใช้ลำตัวได้อย่างถูกต้อง
10. ปฏิบัตินาฏยศัพท์ที่ใช้ลำตัวได้ถูกต้อง
11. จำแนกได้ว่าข้อใดเป็นความหมายของภาษาท่านาฏศิลป์ที่ถูกต้อง
12. ปฏิบัติภาษาท่านาฏศิลป์ได้อย่างถูกต้อง
13. เลือกชื่อภาษาท่านาฏศิลป์ที่มีความสอดคล้องกับคำอธิบายได้อย่างถูกต้อง
14. เลือกคำอธิบายที่มีความสอดคล้องกับชื่อภาษาท่านาฏศิลป์ให้ได้อย่างถูกต้อง

แนวความคิดสำคัญ

นาฏศิลป์ไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย ซึ่งทำรำมีความอ่อนช้อยสวยงาม มีแบบแผนโดยมีนาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์มาประกอบและสื่อความหมายให้ผู้ชมเข้าใจ ซึ่งนาฏยศัพท์เป็นศัพท์เฉพาะทางนาฏศิลป์ เป็นชื่อเฉพาะทำรำไทยเพื่อสื่อความหมายให้ผู้ชมเข้าใจในการแสดงนั้น ๆ และภาษาทำนาฏศิลป์ เป็นการสื่อความหมายที่ใช้แทนคำพูด กิริยาอาการ และอารมณ์ภายในโดยถ่ายทอดออกมาในลีลาท่าทางของการรำรำที่สื่อความหมายและทำให้เกิดเป็นความงดงามทางศิลปะ การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ประเภทและวิธีการปฏิบัติ ทำให้ผู้ถ่ายทอดภาษาทำนาฏศิลป์ได้อย่างเหมาะสมสวยงาม

นักเรียนจะได้ฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการสื่อความหมายของการแสดง ระบุตัวจาก เพื่อเกิดการเรียนรู้ในการประยุกต์ใช้ทำนาฏศิลป์เบื้องต้นกับท่าทางธรรมชาติ เพื่อสื่อความหมายถึงขั้นตอนการทำตัวจากซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน

กำหนดเวลาที่ใช้

อภิปรายก่อนฝึก	10	นาที
ศึกษานาฏศิลป์เบื้องต้น	20	นาที
ศึกษาและฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์	80	นาที
อภิปรายหลังฝึกนาฏยศัพท์	10	นาที (รวม 120 นาที)
อภิปรายก่อนฝึก	10	นาที
ศึกษาและฝึกปฏิบัติภาษาทำนาฏศิลป์	60	นาที
อภิปรายหลังฝึกปฏิบัติ ภาษาทำนาฏศิลป์	10	นาที
วัดผลและประเมินผล	40	นาที (รวม 120 นาที)

สื่อและวัสดุอุปกรณ์

เตรียมอุปกรณ์ ดังต่อไปนี้

1. แผ่นซีดี และแผ่นวีซีดี การแสดงนาฏศิลป์ทั่วไป ทำนาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์
2. เครื่องเล่นซีดี
3. เครื่องเล่นวีซีดีและเครื่องรับโทรทัศน์

การเตรียมการล่วงหน้า

1. ให้ผู้เรียนศึกษารายละเอียดของชุดฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ เรื่อง ระบุว่าดับจากชุดที่ 1 นาฏศิลป์เบื้องต้น และภาษาทำนาฏศิลป์ ล่วงหน้า 1 สัปดาห์
2. เตรียมสถานที่ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ
3. เตรียมอุปกรณ์ แผ่นซีดี วีซีดี เครื่องเล่นซีดี เครื่องเล่นวีซีดีและเครื่องรับโทรทัศน์
4. ตรวจสอบวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีในชุดฝึกปฏิบัติให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน
5. การแบ่งกลุ่มในการปฏิบัติจะต้องให้นักเรียนภายในกลุ่มประกอบไปด้วยนักเรียนที่มีผลการเรียนวิชานาฏศิลป์ในระดับสูง กลาง ต่ำ คละกัน
6. เตรียมแบบประเมินการฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ของชุดฝึก ซึ่งใช้ทดสอบขณะเรียนและหลังเรียนของชุดฝึกปฏิบัติ และแบบวัดทักษะปฏิบัติ โดยการประเมินด้วยครู

กิจกรรมการเรียนการสอน

อภิปรายก่อนฝึก (10 นาที)

1. ครูนำอภิปรายเกี่ยวกับนาฏศิลป์เบื้องต้น เป็นการสรุปจากเอกสารอ่านประกอบ
2. ให้ผู้เรียนอภิปรายสรุปแนวคิดเกี่ยวกับ เรื่อง นาฏศิลป์เบื้องต้นและนาฏยศัพท์ ตามความเข้าใจของตนเอง
3. ให้ผู้เรียนบอกลักษณะท่าทางตามธรรมชาติในลักษณะอากัปกริยาของมนุษย์ที่สามารถสื่อความหมายได้โดยไม่ใช้คำพูด (เป็นการนำเข้าสู่กิจกรรม)

การดำเนินการศึกษา ตอนที่ 1 นาฏศิลป์เบื้องต้น (20 นาที)

1. ให้ผู้เรียนดูภาพการแสดงนาฏศิลป์และบอกความรู้สึก
2. ศึกษาเอกสารประกอบ ตอนที่ 1 ความรู้ทั่วไปนาฏศิลป์เบื้องต้น แล้ว

อภิปราย

3. ทำกิจกรรมทดสอบตามชุดฝึกปฏิบัติ

การดำเนินการศึกษาและฝึกปฏิบัติ ตอนที่ 2 นาฏยศัพท์ (80 นาที)

1. ศึกษาเอกสารประกอบ ตอนที่ 2 นาฏยศัพท์
2. ดูวีซีดีสาธิตทำนาฏยศัพท์แล้วปฏิบัติตาม
3. ดูเอกสารทำนาฏยศัพท์ประกอบคำบรรยายแล้วฝึกตนเองจนชำนาญ
4. ทำกิจกรรมทดสอบตามชุดฝึกปฏิบัติ
5. ทำการปฏิบัติด้วยแบบวัดทักษะปฏิบัตินาฏยศัพท์โดยปฏิบัติทำตอน

อภิปรายหลังฝึกปฏิบัติ (10 นาที)

ร่วมกันสรุป อภิปรายนาฏศิลป์เบื้องต้นและการฝึกปฏิบัติ โดยการอธิบายขั้นตอนการปฏิบัติทำนาฏยศัพท์และบอกความรู้สึกที่มีต่อการปฏิบัตินั้น ๆ ลักษณะของทำนาฏยศัพท์ที่ใช้กับท่าที่พบเห็นในธรรมชาติเหมือนและแตกต่างกันอย่างไร

อภิปรายก่อนฝึก (10 นาที)

1. ครูนำทบทวนเกี่ยวกับนาฏศิลป์เบื้องต้นและนาฏยศัพท์ที่ได้ศึกษาไปแล้ว เป็นการสรุปจากเอกสารอ่านประกอบ
2. ครูนำอภิปรายเกี่ยวกับภาษาท่า เป็นการศึกษาจากเอกสารอ่านประกอบ
2. ให้ผู้เรียนอภิปรายสรุปแนวคิดเกี่ยวกับ เรื่อง ภาษาท่าตามความเข้าใจของตนเอง
3. ให้ผู้เรียนบอกลักษณะท่าทางตามธรรมชาติในลักษณะอารมณ์ อากัปกิริยาของมนุษย์ที่สามารถสื่อความหมายได้โดยไม่ใช้คำพูด (เป็นการนำเข้าสู่กิจกรรม)

การดำเนินการฝึกปฏิบัติภาษาท่า (60 นาที)

1. ศึกษาเอกสารประกอบ ตอนที่ 3 ภาษาทำนาฏศิลป์
2. ดูวีซีดีสาธิตภาษาทำนาฏศิลป์แล้วปฏิบัติตาม
3. ดูเอกสารภาษาท่าประกอบคำบรรยาย แล้วฝึกตนเองจนชำนาญ
4. ทำกิจกรรมทดสอบตามชุดฝึกปฏิบัติ
5. ทำการปฏิบัติด้วยแบบวัดทักษะปฏิบัติภาษาทำนาฏศิลป์
6. ทำแบบทดสอบประจำชุดฝึกปฏิบัติที่ 1

7. ทำการปฏิบัติด้วยแบบวัดทักษะปฏิบัตินาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์

อภิปรายหลังฝึกปฏิบัติ (10 นาที)

ร่วมกันสรุปและอภิปรายการฝึกปฏิบัติ โดยการอธิบายขั้นตอนการปฏิบัติภาษาทำนาฏศิลป์และบอกความรู้สึกที่มีต่อการปฏิบัตินั้น ๆ ลักษณะของภาษาทำนาฏศิลป์ที่ใช้กับท่าที่พบเห็นในธรรมชาติเหมือนและแตกต่างกันอย่างไร

วัดผลและประเมินผล (40 นาที)

สังเกตพฤติกรรมในขณะปฏิบัติของนักเรียน

1. ตรวจแบบทดสอบประจำชุดฝึกปฏิบัติที่ 1
2. ประเมินผลการปฏิบัติด้วยแบบวัดทักษะปฏิบัตินาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์

เกณฑ์การวัดทักษะปฏิบัติ ชุดที่ 2 สรรศาสตร์นาฏศิลป์
(นาฏยศัพท์และภาษาท่านาฏศิลป์)
กิจกรรมที่ 1 เรื่อง นาฏยศัพท์ที่ใช้มือ

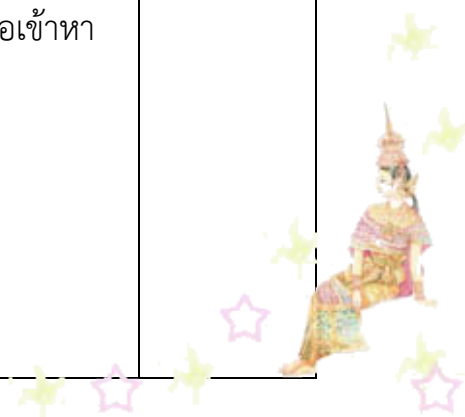
รายการวัด ทักษะปฏิบัติ	ความถูกต้อง	ความสวยงาม	ความ คล่องแคล่ว
1. จีบหงาย	<ul style="list-style-type: none"> - ปลายนิ้วหัวแม่มือจรดข้อสุดท้ายของนิ้วชี้ - นิ้วที่เหลือทั้งสามเหยียดตรงแล้วกรีดออกไปคล้ายพัด - หายท่อนแขนหรือข้อมือขึ้นข้างบน - หักข้อมือเข้าหาลำแขน 	<ul style="list-style-type: none"> - นิ้วที่สามทั้งเหลือเหยียดตรงแล้วกรีดออกไปให้สวยงามคล้ายพัด - หักข้อมือเข้าหาลำแขน 	สามารถ ท่าท่า จีบหงายได้ ทันที
2. จีบคว่ำ	<ul style="list-style-type: none"> - ปลายนิ้วหัวแม่มือจรดข้อสุดท้ายของนิ้วชี้ - นิ้วที่เหลือทั้งสามเหยียดตรงแล้วกรีดออกไปคล้ายพัด - คว่ำท่อนแขนหรือข้อมือลง - ปลายนิ้วที่จิบชี้ลงข้างล่าง - หักข้อมือเข้าหาลำแขน 	<ul style="list-style-type: none"> - นิ้วที่สามทั้งเหลือเหยียดตรงแล้วกรีดออกไปให้สวยงามคล้ายพัด - หักข้อมือเข้าหาลำแขน 	สามารถ ท่าท่า จีบคว่ำได้ ทันที
3. จีบหลัง	<ul style="list-style-type: none"> - ปลายนิ้วหัวแม่มือจรดข้อสุดท้ายของนิ้วชี้ - นิ้วที่เหลือทั้งสามเหยียดตรงแล้วกรีดออกไปคล้ายพัด - ส่งส่วนแขนและมือที่จิบไปข้างหลัง แขนเหยียดตรง - พลิกข้อมือให้ปลายนิ้วที่จิบชี้ขึ้นข้างบน 	<ul style="list-style-type: none"> - นิ้วที่สามทั้งเหลือเหยียดตรงแล้วกรีดออกไปให้สวยงามคล้ายพัด - ส่งมือที่จิบค่อนไปข้างหลังพองาม ไม่ยกไหล่ - หักข้อมือเข้าหา 	สามารถ ท่าท่า จีบส่งหลัง ได้ทันที

รายการวัด ทักษะปฏิบัติ	ความถูกต้อง	ความสวยงาม	ความ คล่องแคล่ว
3. จีบหลัง (ต่อ)	- หักข้อมือเข้าหาลำแขน	ลำแขน	
4. จีบปรก ข้าง	- ปลายนิ้วหัวแม่มือจรดข้อสุดท้าย ของนิ้วชี้ - นิ้วที่เหลือทั้งสามเหยียดตรงแล้ว กรีดออกไปคล้ายพัด - ยกส่วนแขนและข้อมือที่จีบสูง ระดับแง่ศรชะ - หันมือที่จีบเข้าหาศรชะ - หักข้อมือเข้าหาลำแขน	- นิ้วที่สามทั้งเหลือ เหยียดตรงแล้วกรีด ออกไปให้สวยงาม คล้ายพัด - หักข้อมือเข้าหา ลำแขน	สามารถ ทำท่า จีบปรกข้าง ได้ทันที
5. จีบปรก หน้า	- ปลายนิ้วหัวแม่มือจรดข้อสุดท้าย ของนิ้วชี้ - นิ้วที่เหลือทั้งสามเหยียดตรงแล้ว กรีดออกไปคล้ายพัด - ยกส่วนแขนและมือที่จีบสูงระดับ หน้าผาก - หันมือที่จีบเข้าหาใบหน้า	- นิ้วที่สามทั้งเหลือ เหยียดตรงแล้วกรีด ออกไปให้สวยงาม คล้ายพัด - หักข้อมือเข้าหา ลำแขน	สามารถ ทำท่า จีบปรก หน้าได้ทันที
6. ล่อแก้ว	- นิ้วหัวแม่มือกดที่ปลายนิ้วกลาง (ลักษณะคล้ายวงแหวน)	- นิ้วที่เหลือทั้งสาม เหยียดตั้ง - หักข้อมือเข้าหา ลำแขน	สามารถ ทำท่า ล่อแก้ว ได้ทันที
7. ตั้งวงบน	- ยกแขนข้างใดข้างหนึ่งขึ้น ให้โค้ง สูงระดับหางคิ้ว - นิ้วทั้งสี่เรียงชิดติดกันหันฝ่ามือ ออกด้านนอก	- ยกลำแขนให้ได้ ส่วนโค้งพองาม ค่อนข้างหน้า เล็กน้อยสูงระดับ	สามารถ ทำท่า ตั้งวงบน ได้ทันที

รายการวัด ทักษะปฏิบัติ	ความถูกต้อง	ความสวยงาม	ความ คล่องแคล่ว
7.ตั้งวงบน (ต่อ)	<ul style="list-style-type: none"> - นิ้วหัวแม่มือหักเข้าหาฝ่ามือเล็กน้อย - หักข้อมือเข้าหาลำแขน 	หางคิ้ว <ul style="list-style-type: none"> - นิ้วทั้งสี่เรียงชิดติดกัน - หักข้อมือเข้าหาลำแขน 	
8.ตั้งวงกลาง	<ul style="list-style-type: none"> - ยกแขนข้างใดข้างหนึ่งขึ้น ให้โค้งสูงระดับไหล่ - นิ้วทั้งสี่เรียงชิดติดกันหันฝ่ามือออกด้านนอกปลายนิ้วสูงระดับไหล่ - นิ้วหัวแม่มือหักเข้าหาฝ่ามือเล็กน้อย - หักข้อมือเข้าหาลำแขน 	<ul style="list-style-type: none"> - กางแขนออกไปข้าง ๆ ลำตัว ค่อนมาข้างหน้าเล็กน้อย - นิ้วทั้งสี่เรียงชิดติดกัน - หักข้อมือเข้าหาลำแขน 	สามารถ ทำท่า ตั้งวงกลาง ได้ทันที
9.ตั้งวงล่าง	<ul style="list-style-type: none"> - นิ้วทั้งสี่เรียงชิดติดกัน - นิ้วหัวแม่มือหักเข้าหาฝ่ามือเล็กน้อย - มือที่ตั้งวง อยู่ในระดับหัวเข่า - กันส่วนโค้งของวงออกจากลำตัวเล็กน้อย - หักข้อมือเข้าหาลำแขน 	<ul style="list-style-type: none"> - กันส่วนโค้งของวงออกจากลำตัวเพียงเล็กน้อย - ปลายนิ้วตั้งขึ้น - หักข้อมือเข้าหาลำแขน - ไม่ยกไหล่ 	สามารถ ทำท่า ตั้งวงล่างได้ ทันที
10.ตั้งวงหน้า	<ul style="list-style-type: none"> - ยกแขนข้างใดข้างหนึ่งขึ้น ให้โค้งสูงระดับปาก - นิ้วทั้งสี่เรียงชิดติดกันหันฝ่ามือออกด้านนอกปลายนิ้วสูงระดับปาก 	<ul style="list-style-type: none"> - กางแขนออกมาข้างหน้า - นิ้วทั้งสี่เรียงชิดติดกัน - หักข้อมือเข้าหา 	สามารถ ทำท่า ตั้งวงหน้า ได้ทันที

รายการวัด ทักษะปฏิบัติ	ความถูกต้อง	ความสวยงาม	ความ คล่องแคล่ว
10.ตั้งวงหน้า (ต่อ)	- นิ้วหัวแม่มือหักเข้าหาฝ่ามือ เล็กน้อย	ลำแขน	
11.วงบัวบาน	- มือที่ตั้งวงอยู่ระดับหางคิ้วให้ส่วน แขนลาดจากไหล่เล็กน้อย - หายท่อนแขนและข้อมือขึ้น - นิ้วทั้งสี่เรียงชิดติดกัน หัก นิ้วหัวแม่มือเข้าหาฝ่ามือเล็กน้อย - หักข้อมือเข้าหาลำแขน	- ระดับสูงของวงให้ ส่วนแขนลาดจาก ไหล่เล็กน้อย - หันปลายนิ้วทั้งสี่ ค่อนมาข้างหน้า เล็กน้อย - หักข้อมือเข้าหา ลำแขน	สามารถ ทำท่าตั้งวง บัวบานได้ ทันที
12.รวมมือ	- มือหนึ่งตั้งวงอีกมือหนึ่งจับ - ทั้งสองมืออยู่ใกล้ ๆ กัน - อาจอยู่ในระดับเดียวกับวงบน วง กลาง หรือวงล่างก็ได้	- มือทั้งสองอยู่ใน ระยะใกล้กันพอ สวยงามไม่ซ้อนกัน	สามารถ ทำท่ารวม มือได้ทันที

เกณฑ์การวัดทักษะปฏิบัติ ชุดที่ 2 สรรศาสตร์นาฏศิลป์
(นาฏยศัพท์และภาษาท่านาฏศิลป์)
กิจกรรมที่ 2 เรื่อง นาฏยศัพท์ที่ใช้เท้า

รายการวัด ทักษะปฏิบัติ	ความถูกต้อง	ความสวยงาม	ความ คล่องแคล่ว
1. จรดเท้า	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้จมูกเท้าข้างใดข้างหนึ่งแตะพื้น ยกส้นเท้าขึ้นสูงพอประมาณ - เท้าอีกข้างหนึ่งยืนราบกับพื้น รับน้ำหนักตัวและย่อเข้าทั้งสองลง 	<ul style="list-style-type: none"> - เชิดปลายนิ้วเท้าที่จรดขึ้น - เท้าที่จรดเหลื่อมจากเท้าที่ยืนอยู่มาข้างหน้าเล็กน้อย 	สามารถ ท่าท่า จรดเท้า ได้ทันที
2. ประเท้า	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้จมูกเท้าข้างใดข้างหนึ่งแตะกับพื้นเบาๆแล้วยกขึ้น - น้ำหนักตัวอยู่เท้าอีกข้างหนึ่งซึ่งยืนเต็มเท้า 	<ul style="list-style-type: none"> - เท้าที่ประเหลื่อมมาข้างหน้าเล็กน้อย - เชิดปลายนิ้วเท้าที่ประขึ้นทุกนิ้ว - ก่อนการประเท้าย่อตัวลงเล็กน้อย 	สามารถ ท่าท่า ประเท้า ได้ทันที
3. ยกเท้า	<ul style="list-style-type: none"> - ยกเท้าข้างใดข้างหนึ่งขึ้นมาข้างหน้า ยุบเข่าลง - ยกเท้าให้ขาหน้าขนานกับพื้น - ระดับฝ่าเท้าอยู่ตรงกับเข่าข้างที่ยืน หรือต่ำกว่าเล็กน้อย - หนีบน่องเข้าหาเท้าที่ยืนรับน้ำหนักอยู่ - หันส่วนข้างของฝ่าเท้าด้านหัวแม่เท้ายื่นออกไปข้างหน้า 	<ul style="list-style-type: none"> - เชิดปลายนิ้วเท้าให้ตั้ง - หักข้อเท้าและชักส้นเท้าเข้าหาลำตัว - ยุบเข่าข้างที่ยืนเล็กน้อย 	สามารถ ท่าท่า ยกเท้า ได้ทันที

รายการวัด ทักษะปฏิบัติ	ความถูกต้อง	ความสวยงาม	ความ คล่องแคล่ว
4.กระทู้เท้า	<ul style="list-style-type: none"> - ก้าวเท้าข้างใดข้างหนึ่ง มาข้างหน้า น้ำหนักตัวอยู่ที่เท้าหน้า - ใช้จมูกเท้าหลังกระทู้ลงที่พื้นเบาๆ แล้วยกขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - เปิดส้นเท้าที่จะกระทู้ขึ้น โดยให้น้ำหนักตัวอยู่ที่เท้าหน้า - จมูกเท้าที่กระทู้กับพื้นแล้วยกขึ้น <p>พองาม</p>	สามารถ ทำท่า กระทู้เท้า ได้ทันที
5.กระดกหลัง	<ul style="list-style-type: none"> - ก้าวเท้าข้างใดข้างหนึ่งมาข้างหน้า น้ำหนักตัวอยู่ที่เท้าที่จะก้าวไป - ยกเท้าหลังแล้วหนีบน่องดันเข้าไปข้างหลัง - หักข้อเท้าให้ชี้ลงไปข้างล่าง 	<ul style="list-style-type: none"> - ถีบเข้าไปข้างหลังให้มากๆ - หักข้อเท้าเข้าหาหน้าแข้ง - ย่อเข้าเท้าที่ก้าวเล็กน้อย 	สามารถ ทำท่า กระดกหลัง ได้ทันที
6.ก้าวหน้า	<ul style="list-style-type: none"> - ก้าวเท้าข้างใดข้างหนึ่งไปข้างหน้า โดยยกเท้าขึ้นวางส้นเท้าลง - เหยียบให้เต็มฝ่าเท้าลงกับพื้น - เบนปลายท้าวข้างที่ก้าวออกไปด้านข้าง - ให้ส้นเท้าที่วางลงอยู่ตรงกับหัวแม่เท้าของเท้าที่อยู่ข้างหลัง - น้ำหนักตัวจะต้องอยู่ที่เท้าหน้า <p>เปิดส้นเท้าหลัง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ยุบเข้าพองาม 	สามารถ ทำท่า ก้าวหน้า ได้ทันที
7.ก้าวไขว้	<ul style="list-style-type: none"> - วางเท้าไขว้กัน เท้าหน้าวางราบกับพื้นส่วนเท้าหลังใช้จมูกเท้าแตะไว้กับพื้น เปิดส้นเท้าขึ้น น้ำหนัก 	<ul style="list-style-type: none"> - ย่อเข้าลงเล็กน้อย 	สามารถ ทำท่า ก้าวไขว้

รายการวัด ทักษะปฏิบัติ	ความถูกต้อง	ความสวยงาม	ความ คล่องแคล่ว
7.ก้าวไขว้ (ต่อ)	ตัวอยู่ที่เท้าหน้า		ได้ทันที
8.ก้าวข้าง	<ul style="list-style-type: none"> - ก้าวเท้าข้างใดข้างหนึ่งไป ข้าง ๆ ตัว โดยยกเท้าขึ้น วางส้นเท้าลง - เหยียบให้เต็มฝ่าเท้าลงกับพื้น - เบนปลายเท้าเฉียงไปทางนิ้วก้อยมาก ๆ - น้ำหนักตัวจะต้องอยู่ที่เท้าหน้า - เปิดส้นเท้าหลัง (ถ้าเป็นตัวนางต้องหลบเข้าตามไปด้วย) 	- ยุบเข้าพองาม	สามารถ ทำท่า ก้าวหน้า ได้ทันที
9 .แตะเท้า	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้เท้าข้างใดข้างหนึ่งเข็ดปลายนิ้วเท้าขึ้นปล่อยฝ่าเท้าลงกับพื้น - ให้จมูกเท้าแตะลงบนพื้นเบา ๆ - เท้าอีกข้างหนึ่งวางเต็มฝ่าเท้าอยู่กับที่ 	- เข็ดปลายเท้าขึ้น	สามารถ ทำท่า ก้าวไขว้ ได้ทันที
10.ยืนเข้า	<ul style="list-style-type: none"> - ให้ขาข้างใดข้างหนึ่งคุกเข่าลง ส่วนขาอีกข้างหนึ่งตั้งเข้าขึ้น - ให้ฝ่าเท้าวางกับพื้น 	- ลำตัวตรง	สามารถ ทำท่า ยืนเข้า ได้ทันที

เกณฑ์การวัดทักษะปฏิบัติ ชุดที่ 2 สรรศาสตร์นาฏศิลป์
(นาฏยศัพท์และภาษาท่านาฏศิลป์)
กิจกรรมที่ 3 เรื่อง นาฏยศัพท์ที่ใช้ลำตัว

รายการวัด ทักษะปฏิบัติ	ความถูกต้อง	ความสวยงาม	ความ คล่องแคล่ว
1. เอียงศีรษะ	- เอียงศีรษะไปในด้านที่ต้องการ แล้วกดไหล่ - สายตามองตรงไปข้างหน้า	- เอียงศีรษะพองาม ไม่มากเกินไปจนดู เหมือนคอพับ	สามารถ ทำได้ เอียงศีรษะ ได้ทันที
2. ลักคอ	- การกดไหล่จะตรงข้ามกับการเอียง ศีรษะ เช่น ทำลักคอทางซ้าย ก็เอียง ศีรษะทางซ้ายแต่จะกดไหล่ขวาให้ ต่ำลง	- มีการปฏิบัติ ร่วมกับการยกตัว - เคลื่อนไหวศีรษะ เป็นจังหวะ	สามารถ ทำได้ ลักคอได้ ทันที
3. นั่งกระทบ	- แข็งหน้าขา ยกกันขึ้นเล็กน้อย ทรง ตัวให้ตรง แล้วกระทบตัวลงตามเดิม	- น้ำหนักตัวรวมอยู่ ที่ปลายกัน - ดันแอว ตัวตรง	สามารถ ทำได้ นั่งกระทบ ได้ทันที
4. โย้ตัว	- ยืนไขว้เท้า ทอดขาไปข้างหลังมาก ๆ น้ำหนักตัวอยู่ที่กลาง - ยืนยุบเข้าพร้อมกับสะดุ้งตัวตาม จังหวะ แล้วค่อย ๆ - โยนตัวจากข้างหนึ่งไปอีกข้างหนึ่ง อย่างช้า ๆ พร้อมทั้งสะดุ้งตัวขึ้น	- ถ่ายน้ำหนักตัวไป ตามข้างที่โยนตัว	สามารถ ทำได้ โย้ตัวได้ ทันที

เกณฑ์การวัดทักษะปฏิบัติ ชุดที่ 2 สรรศาสตร์นาฏศิลป์
(นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์)
กิจกรรมที่ 2 ตอนที่ 2 เรื่อง ภาษาทำนาฏศิลป์

รายการวัด ทักษะปฏิบัติ	ความถูกต้อง	ความสวยงาม	ความ คล่องแคล่ว
1. ฉับ หรือตัว เรา	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้มือซ้ายจับหงายอยู่ระดับอก - หักข้อมือและหันปลายนิ้วที่จับเข้า หาอก 	<ul style="list-style-type: none"> - นิ้วที่เหลือทั้งสาม กรีดออกไปให้สวยงาม คล้ายพัด 	สามารถ ทำท่าฉับ หรือตัวเรา ได้ทันที
2. ท่ายืน	<ul style="list-style-type: none"> - ตั้งฝ่ามือในลักษณะตะแคงมือ ระดับง่าศรุษหรือปลายมือไปสู่ผู้ที่ กล่าวถึง 	<ul style="list-style-type: none"> - งอแขนเล็กน้อย - นิ้วทั้งห้าเรียงชิด ติดกัน 	สามารถ ทำท่ายืน ได้ทันที
3. ยืน	<ul style="list-style-type: none"> - ยืนตัวตรง ตั้งเอน ตั้งไหล่ ใช้เท้า ขวายืนรับน้ำหนัก <p>ตัวพระ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เท้าซ้ายยืนตั้งเขว้างเท้าเหลื่อม เท้าขวาเล็กน้อย - มือซ้ายแบฝ่ามือวางแนบไว้ที่หน้า ขา ส่วนมือขวาเท้าสะเอว <p>ตัวนาง</p> <ul style="list-style-type: none"> - วางเท้า เหลื่อมเท้าขวาขาเหยียด ตั้งและเข็ดปลายนิ้วเท้าซ้าย - มือขวาจับหงายระดับชายพก มือ ซ้ายเหยียดแขนตั้งแบฝ่ามือวางบน หน้าขา 	<p>ตัวพระ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เอียงศรุษและกด ไหล่ด้านขวา <p>ตัวนาง</p> <ul style="list-style-type: none"> - เอียงศรุษและกดไหล่ ด้านซ้าย 	สามารถ ทำท่าฉับ หรือตัวเรา ได้ทันที

รายการวัด ทักษะปฏิบัติ	ความถูกต้อง	ความสวยงาม	ความ คล่องแคล่ว
4. ยิ้ม	- ใช้มือซ้ายจับ ยกมือจับสูงระดับ ปากและหักมือเข้าหาใบหน้า - ปลายนิ้วชี้ และนิ้วหัวแม่มืออยู่ ระดับปาก	- นิ้วที่เหลือทั้งสาม กรีดออกไปให้สวยงาม คล้ายพัด - เอียงศีรษะด้านซ้าย พองาม	สามารถ ทำท่ายิ้ม ได้ทันที
5.อาย	- ใช้มือข้างใดก็ได้แตะที่ข้างแก้ม - เอียงศีรษะด้านเดียวกับมือที่แตะ แก้ม - ก้มหน้าเล็กน้อย	- นิ้วเรียงชิดติดกัน และเหยียดตรง - ค่อย ๆ ก้มหน้าลง หลบสายตาพองาม	สามารถ ทำท่าอาย ได้ทันที
6.รัก	- ใช้มือทั้งสองประสานกันบนอก - ปลายนิ้วทั้งสองข้างแตะฐานไหล่	- นิ้วเรียงชิดติดกัน และเหยียดตรง - ปลายนิ้ว แตะฐาน ไหล่	สามารถ ทำท่ารัก ได้ทันที
7.ความสวย ความงาม	- มือข้างใดข้างหนึ่ง ตั้งเป็นวงบัว บาน - มืออีกข้างหนึ่ง จะตั้งวงหน้าระดับ ปาก - เอียงศีรษะทางด้านวงบัว	- ให้มือทั้งสองห่างกัน พอประมาณ	สามารถ ทำท่าความ สวย ความ งาม ได้ทันที
8.ความเป็น ใหญ่	- มือข้างใดข้างหนึ่ง ตั้งเป็นวง บัว บาน - มืออีกข้างหนึ่ง จะตั้งวงแขน เหยียดตั้งระดับไหล่	- ระดับมือทั้งสอง ไม่ ตก	สามารถ ทำท่าความ เป็นใหญ่ ได้ทันที

รายการวัด ทักษะปฏิบัติ	ความถูกต้อง	ความสวยงาม	ความ คล่องแคล่ว
9. ความ รุ่งเรือง	<ul style="list-style-type: none"> - จีบคว่ำสองมือข้างลำตัว งอแขนเล็กน้อย - สอดจีบขึ้นเป็นวงบัวบาน 	<ul style="list-style-type: none"> - มือที่จีบ กรีดนิ้วที่เหลือทั้งสามออกไปให้สวยงามคล้ายพัด - ค่อย ๆ สอดจีบขึ้นเป็นวงบัวบานระดับหางคิ้ว 	สามารถ ทำท่าความ รุ่งเรือง ได้ทันที
10.เสียใจ ร้องไห้	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้มือซ้ายแตะหน้าผากโดยให้นิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้แตะ - มือขวากุมที่ชายพกหรือหน้าท้อง - สะดุ้งตัวขึ้นลงเล็กน้อย - ใช้นิ้วชี้ปาดเช็ดน้ำตา 	<ul style="list-style-type: none"> - นิ้วทั้งสี่เรียงชิดติดกัน - ก้มหน้าเล็กน้อย - สะดุ้งตัวขึ้นลงพองาม 	สามารถ ทำท่าเสียใจ ร้องไห้ ได้ทันที
11.โกรธ	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้ฝ่ามือขวาถูที่คอใต้ใบหู เอียงศีรษะด้านขวา - หรือใช้ฝ่ามือขวา ถูที่อก เอียงศีรษะด้านขวา 	<ul style="list-style-type: none"> - นิ้วทั้งห้าเรียงชิดติดกันและเหยียดตรง - เอียงศีรษะเล็กน้อย 	สามารถ ทำท่าโกรธ ได้ทันที
12. ร่าเริง เบิกบาน	<ul style="list-style-type: none"> - จีบหงายสองมือรวมที่หน้าอก - ม้วนมือที่จีบออกเป็นวงกลาง และกระแทกท้องแขนพองามท้องแขนเหยียดตึงระดับไหล่ 	<ul style="list-style-type: none"> - มือที่จีบ กรีดนิ้วที่เหลือทั้งสามออกไปให้สวยงามคล้ายพัด - ค่อย ๆ แยกมือที่จีบแล้วม้วนจีบออกเป็นตั้งวงกลาง - กระแทกท้องแขนพองาม 	สามารถ ทำท่าร่าเริง เบิกบาน ได้ทันที

เกณฑ์การประเมิน
วัดทักษะปฏิบัติ ชุดฝึกปฏิบัติงานศิลป์ ชุดที่ 2 วรรณศาสตร์นาฏศิลป์
(นาฏยศัพท์และภาษาท่านาฏศิลป์)

รายการวัด ทักษะปฏิบัติ	ดีมาก	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง
	4	3	2	1
ความถูกต้อง	ปฏิบัติทำรำใน แต่ละท่าได้ ถูกต้องตาม เกณฑ์	ปฏิบัติทำรำใน แต่ละท่าได้ ถูกต้องลด น้อยลงจาก เกณฑ์ระดับ 4	ปฏิบัติทำรำใน แต่ละท่าได้ ถูกต้องลด น้อยลงจาก เกณฑ์ระดับ 3	ปฏิบัติทำรำใน แต่ละท่าไม่ ถูกต้องหรือทำ ได้น้อยกว่า เกณฑ์ระดับ 2
ความสวยงาม	ปฏิบัติทำรำใน แต่ละท่าได้ อ่อนช้อย สวยงามถูกต้อง ตามเกณฑ์	ปฏิบัติทำรำใน แต่ละท่าได้ อ่อนช้อย สวยงามลด น้อยลงจาก เกณฑ์ระดับ 4	ปฏิบัติทำรำใน แต่ละท่าได้ อ่อนช้อย สวยงามลด น้อยลงจาก เกณฑ์ระดับ 3	ปฏิบัติทำรำใน แต่ละท่าไม่ อ่อนช้อย สวยงามหรือทำ ได้น้อยกว่า เกณฑ์ระดับ 2
ความ คล่องแคล่ว	ปฏิบัติทำรำ ด้วยความ คล่องแคล่วมี ความสัมพันธ์ กันของท่ารำ ตั้งแต่ต้นจนจบ ถูกต้องตาม เกณฑ์	ปฏิบัติทำรำ ด้วยความ คล่องแคล่วมี ความสัมพันธ์ กันของท่ารำ ตั้งแต่ต้นจนจบ ลดน้อยลงจาก เกณฑ์ระดับ 4	ปฏิบัติทำรำ ด้วยความ คล่องแคล่วมี ความสัมพันธ์ กันของท่ารำ ตั้งแต่ต้นจนจบ ลดน้อยลงจาก เกณฑ์ระดับ 3	ปฏิบัติทำรำไม่ คล่องแคล่วและ ไม่มี ความสัมพันธ์ กันของท่ารำ ตั้งแต่ต้นจนจบ หรือทำได้น้อย กว่าเกณฑ์ ระดับ 2

สรุปผลการประเมิน ตามเกณฑ์การวัดทักษะปฏิบัติ
กิจกรรมท้ายชุดฝึกปฏิบัติงานศิลป์ ชุดที่ 2 สรรศาสตร์นาฏศิลป์
เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมิน ใช้การสรุปผลการประเมินตามรายการ โดยแบ่งเป็น 4 ระดับ
ตามเกณฑ์ ดังนี้

4 = ดีมาก	3 = ดี	2 = พอใช้	1 = ควรปรับปรุง
ปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ และภาษาทำ นาฏศิลป์ ในแต่ละท่าได้ ถูกต้อง สวยงาม คล่องแคล่ว ตามเกณฑ์ ดีมาก	ปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ และภาษาทำ นาฏศิลป์ ในแต่ละท่าได้ ถูกต้อง สวยงาม ตามเกณฑ์ดี	ปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ และภาษาทำ นาฏศิลป์ ในแต่ละท่าได้ ถูกต้อง แต่ยังขาด ความสวยงาม ตามเกณฑ์	ไม่สามารถปฏิบัติทำ นาฏยศัพท์และ ภาษาทำนาฏศิลป์ใน แต่ละท่าได้ถูกต้อง ตามเกณฑ์และขาด ความสวยงาม คล่องแคล่ว

เกณฑ์การแปลผล

- 1) คะแนน 34 – 40
- 2) คะแนน 27 – 33
- 3) คะแนน 19 – 26
- 4) คะแนน ต่ำกว่า 18

- คะแนน หมายถึง ดีมาก
คะแนน หมายถึง ดี
คะแนน หมายถึง พอใช้
คะแนน หมายถึง ควรปรับปรุง

